

Osavuositatsaus Tammi-maaliskuu 2019

RAISIO OYJ

Raision osavuositiedot 1.1. - 31.3.2019
Raision uuden strategian toteutus alkanut, liikevaihdon lasku pysäytetty
TALOUDELLINEN KEHITYS LYHYESTI, JATKUVAT TOIMINNOT

- Konsernin liikevaihto oli 49,9 (49,7) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 5,0 (6,3) miljoonaa euroa, mikä on 10,0 (12,6) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 5,0 (4,4) miljoonaa euroa, mikä on 10,0 (8,8) % liikevaihdosta.
- Tammikuun 2019 alusta Raision raportoitavat liiketoimintasegmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet ja Terveelliset ainesosat.
- Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 34,7 (35,1) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 4,0 (5,0) miljoonaa euroa, mikä on 11,5 (14,1) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 4,0 (4,8) miljoonaa euroa, mikä on 11,5 (13,7) % liikevaihdosta.
- Terveelliset ainesosat -yksikön liikevaihto oli 21,8 (21,3) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli 1,3 (2,4) miljoonaa euroa, mikä on 6,2 (11,0) % liikevaihdosta.
- Konsernin liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen oli 4,5 (-0,8) miljoonaa euroa.
- Konsernin vuoden 2019 näkymät ovat muuttumattomat.

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	M€	49,9	49,7	228,2
Liikevaihdon muutos	%	0,4	-4,1	-2,7
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	5,0	6,3	25,6
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta	%	10,0	12,6	11,2
Liiketulos	M€	5,0	4,4	16,6
Liiketulos liikevaihdosta	%	10,0	8,8	7,3
Vertailukelpoinen käyttökate	M€	6,6	7,7	31,3
Käyttökate	M€	6,6	5,8	31,0
Vertailukelpoinen tulos/osake	€	0,03	0,03	0,12
Tulos/osake	€	0,03	0,02	0,08

TOIMITUSJOHTAJA PEKKA KUUSNIEMI:

Raision perustamisesta on kulunut tänä vuonna 80 vuotta. Yhtiö elää tänä vuonna vuotta nolla kokonaan uudelleen organisoituna ja fokukseltaan erittäin selkeänä. Viime vuonna rakensimme toiminnan peruspilarit; tarkoitus, arvot, strategia ja siihen kiinteästi liittyvä vastuullisuusohjelma. Näihin pohjautuen yhtiön rakenne on kauttaaltaan tarkasteltu ja muutettu tulevaisuuden kasvutavoitteita tukevaksi. Strategia on rakennettu yhtiön pitkäaikaisten ja vahvojen osaamisalueiden varaan. Näitä ovat kolesterolia alentava markkinajohtaja Benecol, vahvan megatrendin tukema kaura sekä siihen liittyvät Raision erityisosaamiset ja innovaatiot.

Uuden rakenteen mukaisten liiketoimintayksiköidemme, Terveelliset elintarvikkeet ja Terveelliset ainesosat, vastuualueet perustuvat selkeään liikeideoiden pohjalta tehtyyn jakoon. Terveelliset elintarvikkeet keskittyvät kuluttajille suunnattuihin brändituotteisiin ja liiketoimintaan, jossa asiakkaita ovat eurooppalaiset kauppaketjut. Terveelliset ainesosat -organisaatio työskentelee globaalissa BtoB-kentässä tuotteinaan Raision asiakkailleen lisäarvoa tuovat ainesosat. Tällä liiketoiminnan jaolla saamme toimintaamme huomattavasti lisää asiakaslähtöisyyttä ja läpinäkyvyyttä päätavoittemme ollessa orgaaninen kasvu.

Strategian toteuttaminen on käynnistynyt heti sen julkaisun jälkeen ja koko Raision organisaatio on ilahduttavasti ottanut strategian omakseen ja aloittanut katsauskaudella päättäväisen strategian toteutuksen. Yksi katsauskauden merkittävistä tapahtumista oli puitesopimuksen allekirjoittaminen italialaisen, gluteenittomien elintarvikkeiden globaalin johtajan Dr. Schärin kanssa. Yhtiöiden erityisosaamisten yhdistäminen avaa molemmille mielenkiintoisia liiketoimintamahdollisuuksia pitkälle tulevaisuuteen.

Jatkoimme katsauskaudella raaka-aineiden viime syksyisestä nopeasta ja ennen kokemattoman suuresta hinnannoususta johtuvia tuotehintojen korotuksia. Viimeisimmät hinnankorotukset tulevat kokonaisuudessaan voimaan toisella vuosineljänneksellä, mutta raaka-ainehintojen nousun vaikutus on vielä nähtävissä katsauskauden vertailukelpoisessa liiketuloksessa. Marginaali on kuitenkin kehittynyt katsauskauden kuluessa oikeaan suuntaan ja tulemme näkemään jo toisella vuosineljänneksellä positiivisen vaikutuksen yhtiön koko vuoden suorituskykyyn.

Raisioaquan viime vuonna kohtaamat vastoinkäymiset ovat ohi. Asiakasuskollisuus on säilynyt hyvällä tasolla ja kilpailuetujemme, kuten Baltic Blend -rehut ja Benella-brändi, turvin odotamme vahvasti nousujohteista suoritusta. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä kalanrehujen kysyntää ei ole nimeksikään, mutta kuluja kauteen valmistautumisesta syntyy. Vuoden edetessä panostukset alkavat tuottaa, kun kalat vesien lämmentyvä ryhtyvät taas syömään. Kolmas vuosineljännes on tyypillisesti myynniltään sesongin suurin.

Edelleen jatkuva epätietoisuus brexit-ratkaisusta työllistää organisaatiotamme. Huomattava osa Benecol-brändin liikevaihdosta syntyy Isonsa-Britanniassa ja ylläpidämme valmiuttamme turvataksemme tuotteiden häiriöttömän saatavuuden Benecol-kuluttajille mahdollisten maahan-tuontiin liittyvien hidasteiden varalta.

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

Raisio uudisti vuoden 2019 alussa raportoitavat segmentit konsernin liiketoimintarakenteen mukaisiksi. Konsernin uudet raportoitavat segmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet, Terveelliset ainesosat ja Muut toiminnot. Raportoitavat luvut ovat jatkuvista toiminnoista. IFRS 16 -standardin käyttöönottolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin liiketulokseen.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti keskittyy kuluttajabrändeihin päämarkkina-alueenaan Eurooppa. Segmentti muodostuu raportoitavista toimintasegmenteistä, jotka ovat Länsi-Eurooppa, Pohjois-Eurooppa sekä Keski- ja Itä-Eurooppa (aiemmin Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa ja Muu maailma).

Terveelliset ainesosat -segmenttiin kuuluvat kalanrehujen ja Benecol-tuotteiden ainesosan myynti, viljakauppa, viljapohjaisten tuotteiden myynti teollisuudelle ja suurkeittiöille sekä operaatiot.

Tuotanto ja toimitusketju kuuluvat operaatioihin, joka on osa Terveelliset ainesosat -segmenttiä. Terveelliset ainesosat -segmentin tuotantolaitokset Raisiossa ja Nokialla valmistavat Terveelliset elintarvikkeet -yksikölle kuluttajatuotteita. Välitystuotteet Terveelliset elintarvikkeet -yksikkö ostaa suoraan alihankkijoilta.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirta-laskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta. Segmenttiraportoinnin osalta aikaisempien kausien luvut on oikaistu oleellisin osin. Sulkeissa olevat luvut viittaavat vastaavaan ajanjaksoon vuotta aiemmin ellei toisin mainittu.

TALOUDELLINEN KEHITYS, jatkuvat toiminnot**Liikevaihto ja tulos**

Raisio-konsernin liikevaihto oli 49,9 (49,7) miljoonaa euroa. Kohonneista raaka-ainehinnoista johtuvia tuotehintojen korotuksia jatkettiin myös katsauskaudella ja konsernin liikevaihdon lasku on pysäytetty. Toteutettujen hinnankorotusten vaikutukset näkyvät liikevaihdossa kokonaisuudessaan vasta toisella vuosineljänneksellä. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta oli 60,9 (64,9) prosenttia.

Raisio-konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 5,0 (6,3), mikä on 10,0 (12,6) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 5,0 (4,4) miljoonaa euroa, mikä on 10,0 (8,8) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävimmin liiketuloksen pienenemiseen vaikuttivat tuotehintojen korotusten vaikutukset myyntivolyymiin tietyillä markkinoilla, kalanrehujen myynnin jääminen vertailukaudesta ja vuodenvaihteessa päättynyt sopimus espanjalaisen lisenssipartnerin kanssa.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin liikevaihtoon oli 0,2 (-0,5) miljoonaa euroa ja vertailukelpoiseen liiketulokseen oli 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto ja -tulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Konsernin nettorahoituserät olivat 0,3 (0,1) miljoonaa euroa.

Konsernin vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 5,3 (6,4) ja tulos ennen veroja 5,3 (4,5) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 4,1 (4,9) ja tulos verojen jälkeen 4,1 (3,4) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,03 (0,03) ja osakekohtainen tulos 0,03 (0,02) euroa.

TASE, RAHAVIRTA JA RAHOITUS, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin taseen loppusumma oli maaliskuun lopussa 336,6 (31.12.2018: 324,4) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 248,7 (31.12.2018: 264,8) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,58 (31.12.2018: 1,68) euroa. Erittely oman pääoman muutoksista on jäljempänä katsauksen taulukko-osassa.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen oli 4,5 (-0,8) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma oli maaliskuun lopussa 33,3 (31.12.2018: 32,2) miljoonaa euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat maaliskuun lopussa olivat 24,6 (31.12.2018: 23,0) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli -119,6 (31.12.2018: -119,2) miljoonaa euroa.

Raisiolla oli maaliskuun lopussa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja sekä raha- ja pankkisaamia yhteensä 144 miljoonaa euroa. Yhtiön vahva kassa mahdollisti sitovan, mutta nostamattoman 50 miljoonan euron luottolimiittisopimuksen purkamisen tammikuussa 2019. Kassavarat on hajautettuna pankkitalletuksiin pohjoismaisissa pankeissa tai muihin matalariskisiin sijoituskohteisiin.

Raision investoinnit olivat 2,4 (0,9) miljoonaa euroa, mikä on 4,8 (1,8) prosenttia liikevaihdosta.

Konsernin omavaraisuusaste maaliskuun lopussa oli 74,3 (31.12.2018: 81,7) prosenttia ja nettovelkaantumisaste oli -48,1 (31.12.2018: -45,0) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) oli 10,0 (9,9) prosenttia. Raisio-konserni on päättänyt esittää tuottavuustunnuslukunaan sijoitetun pääoman tuoton (ROIC).

Raisio Oyj jakoi vuonna 2019 osinkona 25,2 (26,6) miljoonaa euroa vuodelta 2018.

Taseen ja rahoituksen keskeiset tunnusluvut

		31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen	M€	4,5	-0,8	11,5
Omavaraisuusaste	%	74,3	66,8	81,7
Nettovelkaantumisaste	%	-48,1	-40,5	-45,0
Korollinen nettoraahoitusvelka	M€	-119,6	-98,4	-119,2
Oma pääoma/osake	€	1,58	1,54	1,68
Investoinnit	M€	2,4	0,9	5,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC)	%	10,0	9,9*	8,1

* sisältää myös lopetetut toiminnot

HENKILÖSTÖ, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli maaliskuun lopussa 325 (335) henkilöä. Terveelliset elintarvikkeet -yksikössä työskenteli 103 (109) henkilöä, Terveelliset ainesosat -yksikössä 159 (159) ja Muissa toiminnoissa 63 (67) henkilöä. Henkilöstöstä 21 (23) prosenttia työskenteli Raision ulkomaan toiminnoissa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Globaalit ilmiöt, kuten ilmastonmuutos, maapallon rajalliset resurssit, väestörakenteen muutos, teknologiset läpimurrot ja tiedonkulun nopeutuminen vaikuttavat kuluttajien arkeen ja ostopäätöksiin. Muutokset näkyvät entistä voimakkaammin kuluttajien vastuullisina valintoina, läpi elämän jatkuvana terveyteen panostamisena sekä helppokäyttöisten, kiireiseen arkeen sopivien tuotteiden kysynnän kasvuna.

Valitessaan vastuullisesti tuotettua ruokaa kuluttajien huomio kiinnittyy yhä selvemmin tuotteen koko elinkaareen, johon kuuluvat käytetyt raaka-aineet, tuotanto, jakelu, tuotteen käyttötavat, pakkaus ja sen kierrätettävyyden sekä ruokahävikki.

Kasvatetun kalan kulutuksen ennustetaan jatkuvan vahvana. EU:n tavoite on lisätä kasvatetun kalan tuotantoa viidellä prosentilla vuosittain. Suomen ja Ruotsin tavoitteena on kaksinkertaistaa vesiviljelytuotanto lähivuosina. Myös Venäjän tavoitteena on selvä vesiviljelytuotannon kasvu. Tällä hetkellä vain noin 20 prosenttia Suomessa käytettävästä kalasta on kotimaista kasvatettua kalaa.

Globaalit megatrendit tukevat Raision kasvustrategiaa sekä keskittymistä vastuullisesti tuotettuun ja terveelliseen ruokaan.

TUOTEKEHITYS

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 1,0 (0,6) miljoonaa euroa, mikä on 2,0 (1,2) prosenttia liikevaihdosta.

Ruoka on Raision liiketoiminnan ydin. Raision tuotekehitystä ohjaavat yhtiön tarkoituksessaan määrittelemät periaatteet: hyvä maku, terveellisyys, sydänterveys, kokonaisvaltainen hyvinvointi ja kestävä kehitys. Teemme terveellistä, vastuullisesti tuotettua ja maukasta ruokaa päivän kaikkiin hetkiin helpottamaan kuluttajien kiireistä arkea. Kehitämme tuotevalikoimaamme määrätietoisesti vastaamaan yhä paremmin asiakkaiden tarpeisiin.

Raision kalanrehuliiketoiminta Raisioaqua keskittyy tuotteisiin ja palveluihin, jotka varmistavat kalojen hyvinvoinnin ja tuotannon tehokkuuden sekä edistävät vastuullista kalankasvatusta. Kartoitamme ja otamme mahdollisuuksien mukaan käyttöön uusia ja vastuullisia kalanrehujen raaka-aineita. Digitaalinen Kasvuluotain-sovellus luo kalankasvattajille lisäarvoa monipuolisilla toiminnoillaan.

TUOTERYHMIEN KEHITTÄMINEN JA STRATEGISET KULUTTAJABRÄNDIT

Raisio tekee aktiivista työtä tuotekategorioiden kehittämiseksi ja kasvun tueksi. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön merkittäviä tuoteryhmiä ovat mm. kolesterolia alentavat tuotteet, hiutaleet ja välipalakeksit. Tuoteryhmien kehittämisen perusta on kuluttaja- ja asiakasymmärrys sekä niiden pohjalta linjattavat toimenpiteet kasvun edistämiseksi.

Osana tuoteryhmätyötä Raisio on tunnistanut useita kasvumahdollisuuksia. Näistä Raisiolle mielenkiintoisimmat ovat: kauratuotteiden ympärille rakennettava lisäarvo ja uudet innovaatiot, terveellisyyttä korostavat tuotekonseptit sekä uudet Benecol-tuotteiden kategoriat, jotka innostavat uusia kuluttajia kolesterolin alentamisessa.

Benecol on Raision kansainvälinen brändi. Tavoitteena on kasvattaa ja vahvistaa Benecolin asemaa yhtiön omilla päämarkkina-alueilla Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Belgiassa, Suomessa ja Puolassa. Aktiivisen kuluttajakommunikaation rinnalla Raisio tekee tiivistä yhteistyötä terveydenhuollon ammattilaisten kanssa, välittää tietoa kohonneen kolesterolin alentamisen tärkeydestä sekä kannustaa suositteluun tutkitusti turvallisia ja tehokkaita Benecol-tuotteita osana terveellistä ruokavaliota.

Elovena-tuotteita myydään tällä hetkellä vain Suomessa, mutta Raisio on jo aloittanut strategiansa mukaisen työn Elovena-brändin kansainvälistämiseksi kartoittamalla potentiaalisia markkinoita. Vuonna 2018 Elovena valittiin Suomen arvostetuimmaksi kaurabrändiksi.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

TERVEELLISET ELINTARVIKKEET -YKSIKKÖ

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön tärkein strateginen tavoite on kannattava kasvu. Vuonna 2019 toiminnan painopiste on ydinliiketoiminnan kehittämisessä. Terveelliset elintarvikkeet -yksikköön kuuluvat Raision kuluttajatuoteliiketoiminnot ja Benecol-lisenssikumppanuudet Euroopassa.

Taloudellinen katsaus, jatkuvat toiminnot

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 34,7 (35,1) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli lähes vertailukauden tasolla. Korjaavat toimenpiteet niillä markkinoilla, joilla oli ongelmia viime vuonna, etenevät suunnitellusti. Raisio jatkaa määrätietoista työtä liiketoiminnan kääntämiseksi kasvuun.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihdosta 36 prosenttia kertyi Pohjois-Euroopasta, missä Raision tunnettuja brändejä ovat Elovena, Benecol, Nordic, Sunnuntai, Nalle, Torino ja Provena. Noin 48 prosenttia liikevaihdosta kertyi Benecol-tuotteiden myynnistä Länsi-Euroopan markkinoilla. Loput noin 16 prosenttia liikevaihdosta tuli Keski- ja Itä-Euroopasta, missä Raision tunnettuja brändejä ovat Benecol ja Nordic.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 4,0 (5,0) miljoonaa euroa, mikä on 11,5 (14,1) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 4,0 (4,8) miljoonaa euroa, mikä on 11,5 (13,7) prosenttia liikevaihdosta. Raaka-ainehintojen nousun negatiivinen vaikutus oli vielä nähtävissä liiketuloksessa, mutta katsauskaudella marginaali kehittyi oikeaan suuntaan.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoon oli 0,2 (-0,5) miljoonaa euroa ja vertailukelpoiseen liiketulokseen oli 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto ja -tulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

		1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	M€	34,7	35,1	137,7
Länsi-Eurooppa	M€	16,5	16,7	66,4
Pohjois-Eurooppa	M€	12,5	12,5	49,4
Keski- ja Itä-Eurooppa	M€	5,7	5,9	21,8
Vertailukelpoinen liiketulos	M€	4,0	5,0	16,1
Vertailukelpoinen liiketulos	%	11,5	14,1	11,7
Liiketulos	M€	4,0	4,8	17,1
Liiketulos	%	11,5	13,7	12,4
Nettovarallisuus	M€	86,4	85,2	85,1

Vertailukelpoiseen liiketulokseen vaikuttavat erät, jatkuvat toiminnot, miljoonaa euroa

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Vertailukelpoinen liiketulos	4,0	5,0	16,1
+ myyntivoitot	-	-	1,2
- luovutustappiot	-	-	-
- arvonalentumiset aineettomat hyödykkeet	-	-	-
- arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-	-
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-	-
+/- muut erät	-	-0,2	-0,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	0,0	-0,2	1,0
Liiketulos	4,0	4,8	17,1

Liiketoimintakatsaukset

Länsi-Eurooppa

Länsi-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 16,5 (16,7) miljoonaa euroa. Keskeiset markkina-alueet ovat Iso-Britannia, Irlanti ja Belgia.

Isossa-Britanniassa Benecol on kolesterolia alentavan kategorian markkinajohtaja yli 60 prosentin markkinaosuudella. Katsauskaudella Benecolin liikevaihto oli vertailukauden tasolla. Alkuvuonna kilpailijat panostivat erityisesti levitteiden kampanjoihin. Benecol-levitteiden ja tehojuomien myynti puntina oli vertailukauden tasolla, jogurttien myynti laski selvästi. Viime vuonna lanseeratut Benecol-välipalapatukat laajensivat Benecol-tuotteiden valikoimaa onnistuneesti ja myynti on ollut tavoitteen mukaista. Benecol-välipalapatukoiden myynti laajeni apteekkeihin ja impulssiostokanaviin.

Vuosittaiset hintaneuvottelut Länsi-Euroopan markkinoilla venyivät suunnitellusta aikataulusta ja tämä johti joidenkin Benecol-kampanjoiden peruuntumisiin. Katsauskaudella Raisio aloitti Switch to Wonderful -markkinointikampanjan, jonka tavoitteena on Benecolin tunnettuuden lisääminen, uusien kuluttajien saaminen ja tietoisuuden lisääminen kolesterolin alentamisen tärkeydestä. Kampanja on saanut paljon näkyvyyttä keskeisissä medioissa.

Irlannissa Raisio on markkinajohtaja kolesterolia alentavissa elintarvikkeissa yli 60 prosentin markkinaosuudella. Raisio otti Irlannin liiketoiminnan viime syksynä omiin käsiinsä ja yhteistyö pitkäaikaisen jakelijan kanssa päättyi. Liiketoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen on käynnistetty ja tavoitteena on kääntää viime vuosina laskenut myynti kasvuun. Katsauskauden liikevaihto oli vertailukauden tasolla ja loppuvuoden näkyvä liikevaihdon kehityksen osalta on positiivinen.

Belgiassa tavoitteena on liiketoiminnan kääntäminen selkeään kasvuun. Katsauskauden liikevaihto oli vertailukauden tasolla.

Pohjois-Eurooppa

Pohjois-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 12,5 (12,5) miljoonaa euroa. Keskeiset markkina-alueet ovat Suomi, Ruotsi ja Baltia.

Elovena-, Benecol- ja Torino-uutuustuotteiden hyvä myynti kasvatti Suomen toimintojen liikevaihtoa selvästi. Viljaraaka-aineiden merkittävästi kohonneista hinnoista johtuvia tuotehintojen korotuksia jatkettiin myös katsauskaudella.

Suomessa Benecol-tuotteiden myynnin vahva kasvu jatkui. Myynti kasvoi lähes 10 prosenttia vertailukaudesta. Kuluttajat ovat ottaneet hyvin vastaan uudet kreikkalaistyyppiset Benecol-jogurtit ja -välipalapatukat, joilla Benecol-tuotevalikoima laajeni uusiin kategorioihin. Myös Benecol-tehojuomien myynti kasvoi edelleen.

Elovena-välipalakeksien myynti kasvoi noin 20 prosentilla erityisesti uutuusmaun hyvän menekin ansiosta. Alkuvuonna Raisio panosti vahvasti syksyllä 2018 lanseeratun Elovena Muru -kaura-jauhiksen markkinointiin ja myyntiin. Katsauskauden jälkeen huhtikuun 2019 lopussa Raisio laajensi Elovena Muru -tuotteiden valikoimaa tuomalla markkinoille kaurajauhispohvit. Elovena-perustuotteiden myyntivolyymi jäi vertailukaudesta, mikä johtui suurimmaksi osaksi viime vuonna myynnissä olleista, mutta sittemmin lopetetuista tuotteista, kiristyneestä kilpailusta ja muutoksista vähittäiskauppaketjujen valikoimissa.

Kilpailun kiristymisen ja raaka-ainehintojen nousun johdosta tehdyt hinnankorotukset näkyivät Sunnuntai-jauhojen myynnin laskuna vertailukaudesta. Raisio uudisti alkuvuonna Sunnuntai-brändin designin. Uudistuksen tavoitteena on houkutella myös nuorempia kuluttajia leipomaan. Uusien Torino-kasvispastojen hyvä myynnin kehitys jatkui.

Keski- ja Itä-Eurooppa

Keski- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 5,7 (5,9) miljoonaa euroa. Keskeiset markkina-alueet ovat Venäjä ja Puola. Myös Benecol-lisenssikumppanuudet Euroopassa raportoidaan Keski- ja Itä-Euroopan toiminnoissa.

Suurin osa Raision myynnistä Venäjällä tulee premium-hinnoitelluista Nordic-kauratuotteista. Liikevaihdon lasku on pysäytetty. Raisio on toteuttanut viljan hinnan nousua vastaavia tuotehintojen korotuksia, joista viimeiset tulivat voimaan alkuvuonna. Venäjän liiketulos oli selvästi positiivinen ja vertailukauden tasolla. Raision tavoitteena on Venäjän myynnin kääntäminen kasvuun.

Puolan liiketoiminnan liuku on pysäytetty. Vuonna 2018 toteutettu organisaation ja kulurakenteen sopeuttaminen tukee keskittymistä ydinliiketoimintaan eli Benecol-kuluttajatuotteisiin. Myynnin volyyymi laski vertailukaudesta. Viime vuonna Puolassa oli käynnissä useiden tuotekonseptien testi-markkinointi, mikä on lopetettu kannattamattomana. Tammi-maaliskuun liikevaihto jäi selvästi vertailukaudesta ja liiketoiminnan tappio puolittui vertailukaudesta. Raisio jatkaa toimenpiteitä Puolan liiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi.

Raision lisenssipartnerin valmistamat Benecol-tehojuomat olivat pitkään myynnissä Espanjassa. Vuoden 2018 lopussa Raision lisenssisopimus espanjalaisen partnerin kanssa päättyi, mistä johtuen Benecol-tuotteita ei myyty Espanjassa katsauskauden alun jälkeen. Raisio on linjannut strategiassaan ottavansa haltuunsa Benecol-tuotteiden markkinoita Euroopassa, mikäli tilanne lisenssipartnerin suhteen muuttuu ja markkina on Raisiolle merkittävä.

TERVEELLISET AINESOSAT -YKSIKKÖ

Terveelliset ainesosat -yksikön tärkein strateginen tavoite on kannattava kasvu. Terveelliset ainesosat -yksikköön kuuluvat kalanrehujen ja Benecol-tuotteiden ainesosan myynti, viljakauppa sekä viljapohjaisten tuotteiden myynti teollisuudelle ja suurkeittiöille.

Taloudellinen katsaus, jatkuvat toiminnot

Terveelliset ainesosat -yksikön liikevaihto oli 21,8 (21,3) miljoonaa. Suomen osuus Terveelliset ainesosat -yksikön liikevaihdosta oli noin puolet.

Terveelliset ainesosat -yksikön liikevaihto oli 1,3 (2,4) miljoonaa euroa, mikä on 6,2 (11,0) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävimmin liikevaihdosta heikensi Benecol-tuotteiden ainesosan lisenssimyynnin jaksottuminen ja väheneminen.

Terveelliset ainesosat -yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

		1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	M€	21,8	21,3	116,6
Liikevaihto	M€	1,3	2,4	12,9
Liikevaihto	%	6,2	11,0	11,0
Nettovarallisuus	M€	53,2	44,5	48,5

Liiketoimintakatsaukset

Kalanrehut

Kalanrehujen sesonki ja kalojen kasvukausi alkavat keuhällä ja päättyvät normaalioloissa myöhään syksyllä vesien jähdyttyä. Maaliskuun lopulla toimitettiin ensimmäiset erät kalanrehuja Venäjälle Raisioaquan omien suurasiakkaiden ja jakelijoiden puskurivarastojen rakentamiseen. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kalanrehuja toimitettiin vahvaa vertailukautta vähemmän, mutta koko vuoden myynnin odotetaan kasvavan selvästi vertailuvuodesta. Raisioaquan kumppanuus kaikkien suurten venäläisten asiakkaiden kanssa jatkuu myös tänä vuonna.

Raisioaquan järjestämiin asiakastilaisuuksiin Suomessa ja Venäjällä osallistui ennätysmäärä kalan-kasvattajia. Raisioaquan kiinnostavuutta on lisännyt merkittävästi kestävän kehityksen mukaiset ja laadukkaat rehut, Benella-konsepti sekä ainutlaatuinen Kasvuluotain-sovellus.

Raisioaqua jatkoi vahvaa panostusta digitaalisen Kasvuluotain-sovelluksen jatkokehitykseen. Talven aikana sovellukseen rakennettiin kalankasvatuslaitosten ruokinta-automaattien ohjauksen mahdollistava toiminnallisuus. Kasvuluotaimesta on vuosien saatossa rakentunut kalankasvatus-laitosten toiminnanohjausjärjestelmä, joka kattaa mm. ruokinnan suunnittelun, kalojen ruokinnan ja kasvun seurannan sekä ruokintasuunnitelmien käytännön toteuttamisen. Sovellusta käyttävät jo kymmenet asiakkaat Raisioaquan päämarkkina-alueilla Suomessa ja Venäjällä.

Raisioaquaun kehittämän Benella-konseptin suosio kasvoi. Kasvattajien määrää on pystytty lisäämään Benella-kalan kuluttajakysynnän kasvaessa vuosi vuodelta. Talven aikana Raisioaqua solmi useita sopimuksia uusien Benella-kalaa välittävien tukkuliikkeiden kanssa. Uusien tukkureiden myötä Benella-kalasta valmistettujen kuluttajatuotteiden valikoima laajenee. Benella-kalaa on saatavissa useissa jakelukanavissa ympäri Suomen ja jakelun arvioidaan laajenevan tänä vuonna entisestään. Ruotsissa Benella-kala on yli 60 Tukholman alueen ravintolan menuvalikoimassa, pääasiassa sushi-ravintoloissa.

Viljapohjaisten tuotteiden BtoB-myynti

Raision kauratuotteiden myynti suomalaisille leipomoille sekä teollisuus- ja suurtalousasiakkaille kasvoi, mikä kertoo terveellisen ja kasvipohjaisen ruoan kysynnän ja tarjonnan kasvusta. Viljaraaka-aineiden poikkeuksellisen rajusta hinnannoususta johtuen Raisio nosti tuotehintojaan ja sen seurauksena vehnäjauhojen myyntivolyymi pieneni hieman. Bulkkivehänäjauhot ovat suurien volyymien, mutta matalan katteen tuoteryhmä.

Raision kaurapohjaisten tuotteiden vienti kasvoi selvästi, vaikka onkin vielä suhteessa pientä muuhun viljapohjaisten elintarvikkeiden myyntiin verrattuna. Raisio kehitti elintarvikeviennin myynnin ja markkinoinnin konsepteja valmistautuessaan kauratuotteiden viennin voimakkaaseen kasvuun.

Benecol-tuotteiden ainesosan myynti lisenssikumppaneille

Raisio on arvioinut osana strategiatyötään nykyisen Benecol-lisensointimallin toimivuutta. Lisenssimalli on edelleen keino tarjota kuluttajille Benecol-tuotteita markkinoilla, joilla Raisio ei itse toimi, mutta erityisesti Euroopan ulkopuolella. Lisenssikumppaneille myytävän Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, määrä on pienentynyt merkittävästi viime vuosina samalla kun kumppaneiden määrä on vähentynyt. Raisio jatkaa lisensointimallin kehittämistä vuonna 2019.

Tammi-maaliskuussa Raisio ei toimittanut kasvistanoliesteriä lisenssikumppaneilleen Aasiassa ja Amerikoissa. Tämä johtui toimitusten ajoittumisesta eri vuosineljänneksille. Yhdysvalloissa Raision lisenssikumppani jatkaa Benecol soft chew -tuotteiden myyntiä Amazon-verkkokaupasta.

Viljakauppa

Raisio pystyi hankkimaan omien tuotantajensa tarpeisiin riittävästi viljaa vuoden 2018 poikkeuksellisen heikosta sadosta huolimatta. Viime vuoden heikosta sadosta johtunut viljan hintojen poikkeuksellisen raju nousu taittui katsauskaudella, mutta hintataso on edelleen korkea. Katsauskaudella Raisio ei vienyt viljaa, koska edellytyksiä viljan kannattavalle viennille ei ollut.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä tammi-maaliskuussa 12,0 (13,9) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 30,3 (56,8) miljoonaa euroa ja keskimurssi 2,53 (4,09) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 31.3.2019 oli 2,50 euroa.

Kantaosakkeita vaihdettiin tammi-maaliskuussa 0,3 (0,5) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 0,8 (2,1) miljoonaa euroa ja keskimurssi 2,61 (4,09) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 31.3.2019 oli 2,45 euroa.

Yhtiöllä oli 31.3.2019 yhteensä 37 027 (31.12.2018: 36 448) rekisteröityä osakasta. Ulkomaalaisten omistuksessa koko osakekannasta oli 20,8 (31.12.2018: 23,4) prosenttia. Raisio Oyj:n osakkeiden markkina-arvo oli maaliskuun lopussa 410,6 (31.12.2018: 386,5) miljoonaa euroa ja ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 391,1 (31.12.2018: 368,2) miljoonaa euroa.

Katsauskauden aikana on 15 000 kappaletta kantaosakkeita muunnettu vaihto-osakkeiksi. Yhtiön liikkeeseen laskemien vaihto-osakkeiden määrä oli katsauskauden lopussa 133 372 860 kappaletta ja kantaosakkeiden määrä 31 776 170 kappaletta. Osakekanta tuotti 768 896 260 ääntä.

Raisio Oyj:n hallussa oli katsauskauden päättyessä 7 595 246 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka toisaalta on hankittu vuosina 2005 - 2012 yhtiökokoukselta saatujen valtuuksien nojalla ja toisaalta saatu tytäryhteisön sulautumisessa elokuussa 2014 tai ovat siirtyneet yhtiölle, koska oikeus sulautumisvastikkeeseen on vanhentunut. Raisio Oyj:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 5,7 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,7 prosenttia. Yhteensä näiden omistus vastaa 4,7 prosenttia koko osakekannasta ja 1,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä katsauskauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,47 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,39 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallituksella on valtuus päättää enintään 5 000 000 vaihto- ja 1 250 000 kantaosakkeen hankkimisesta yhtiölle ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutus on voimassa 30.4.2020 asti. Samoin hallituksella on valtuus päättää osakeanneista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia vaihto-osakkeita enintään 14 000 000 kappaletta ja kantaosakkeita enintään 1 460 000 kappaletta sekä antamalla yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta. Osakeantivaltuutus on voimassa 30.4.2020 asti. Valtuutuksia ei toistaiseksi ole käytetty ja niiden molempien yksityiskohdat käyvät ilmi 12.2.2019 annetusta pörssitiedotteesta.

Yhtiökokouksen vuonna 2018 myöntämät omien osakkeiden hankkimisvaltuutus ja osakeantivaltuutus ovat lakanneet 19.3.2019.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Raisio Oyj:n yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018 ja myönsi hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle vastuuvapauden.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,16 euron osingon, sisältäen 0,04 euron lisäosingon, maksamisesta jokaiselta kanta- ja vaihto-osakkeelta. Osinko maksettiin 3.4.2019 osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä 21.3.2019 oli merkitty omistajaluetteloon; ei kuitenkaan niille osakkeille, jotka tuolloin olivat yhtiön hallussa.

Hallituksen jäsenmääräksi vahvistettiin kuusi ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Erkki Haavisto, Ilkka Mäkelä, Leena Niemistö ja Ann-Christine Sundell sekä uusina jäseninä Pekka Tennilä ja Arto Tiitinen; kaikki päättyneestä yhtiökokouksesta alkaneeksi toimikaudeksi. Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajakseen Ilkka Mäkelän ja varapuheenjohtajakseen Ann-Christine Sundellin.

Hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa palkkiona 5 000 euroa kuukaudessa ja jäsenille 2 500 euroa kuukaudessa. Tästä palkkiosta noin 20 prosenttia maksetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja noin 80 prosenttia rahana. Palkkio suoritetaan kahtena yhtä suurena eränä toimikauden aikana siten, että 1. erä suoritetaan kesäkuun 15. päivänä ja 2. erä joulukuun 15. päivänä.

Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen keskuudestaan asettamien valiokuntien puheenjohtajille suoritetaan kokouskohtaisena palkkiona 800 euroa kokoukselta ja 400 euroa puhelinkokoukselta ja jäsenille kokouskohtaisena palkkiona 400 euroa kokoukselta ja 200 euroa puhelinkokoukselta ja vastaavat palkkiot suoritetaan jäsenille myös hallituksen keskuudestaan asettamien valiokuntien kokouksista. Kokouspalkkio suoritetaan rahana. Lisäksi suoritetaan kokouspäiviltä päivärahaa ja korvataan matkakulut yhtiön matkustussäännön mukaan.

Hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 25. Hallintoneuvoston jäseniksi päättyneestä yhtiökokouksesta alkaneeksi toimikaudeksi valittiin uudelleen erovuorossa olleet John Holmberg, Linda Langh, Jukka Niittyoja, Juha Salonen, Matti Seitsonen, Urban Silén ja Mervi Soupas.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan vuosipalkkioksi päätettiin 12 000 euroa ja hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja jäsenille päätettiin maksaa palkkiona 350 euroa jokaiselta kokoukselta, minkä lisäksi heille korvataan matkakustannukset ja suoritetaan päivärahaa kokousmatkoilta yhtiön matkustussäännön mukaan. Hallintoneuvoston puheenjohtajalle päätettiin suorittaa 350 euron palkkio myös jokaiselta hallituksen kokoukselta, johon hän osallistuu.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT Esa Kailiala ja KHT Kimmo Antonen sekä varatilintarkastajiksi KHT Niklas Oikia ja tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Tilintarkastajien toimikausi alkoi yhtiökokouksesta ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 5 000 000 vaihto- ja 1 250 000 kantaosakkeen hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutus on voimassa 30.4.2020 asti.

Edelleen, yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista (1) luovuttamalla yhtiön hallussa olevia vaihto-osakkeita enintään 14 000 000 kappaletta ja kantaosakkeita enintään 1 460 000 kappaletta sekä (2) antamalla yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta. Osakeantivaltuutukset ovat voimassa 30.4.2020 asti.

Valtuutusten yksityiskohdat käyvät ilmi 12.2.2019 annetusta pörssitiedotteesta.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Raisio Oyj on sopinut kaikkien Benemilk Oy:n vähemmistöomistajien kanssa siitä, että Benemilk Oy on helmikuussa 2019 siirtynyt kokonaan Raisio Oyj:n omistukseen. Samassa yhteydessä osapuolet ovat sopineet Benemilk-innovaatioon liittyvän IPR-portfolion jakamisesta. Benemilk Oy:llä ei ole operatiivista liiketoimintaa. Kuten yhtiö on jo aiemmin tiedottanut, naudanrehuliiketoimintakaupan yhteydessä Benemilk-lisenssi on siirtynyt Lantmännen Feed Oy:lle (aikaisemmin Raisioagro Oy).

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kansainvälisenä elintarvikeketjun toimijana Raision toimintaan vaikuttavat talouden yleinen kehitys sekä kulutuskysyntä. Raisio arvioi päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän päämarkkina-alueillaan edelleen varsin vakaina verrattuna muihin toimialoihin, vaikka kuluttajien ostovoiman heikkeneminen esimerkiksi tuontitullien, pakotteiden ja valuuttakurssimuutosten seurauksena voi aiheuttaa haasteita yhtiön liiketoiminnoille. Vähittäiskaupan muutos ja kiristynyt kilpailu ovat haaste myös elintarviketeollisuudelle myyntihintojen ja -ehtojen osalta kaikilla Raision päämarkkina-alueilla.

Muutokset tärkeimpien raaka-aineiden, kuten viljojen, saatavuudessa, laadussa ja hinnassa ovat Raision liiketoiminnoille merkittävä haaste. Ilmastonmuutos ja siitä aiheutuvat poikkeukselliset sääntähti-ilmiöt vaikuttavat viljojen sato-odotuksiin, tarjontaan, kysyntään ja hintaan. Muutokset myös muiden keskeisten raaka-aineiden, kuten sterolien ja soijatuotteiden, tarjonnassa, kysynnässä, laadussa ja hinnassa ovat haasteita Raision liiketoiminnalle.

Sään ääri-ilmiöt, kuten pitkät hellejaksot, ovat haaste Raisioaquan kalanrehuliiketoiminnalle yhtiön päämarkkina-alueilla Suomessa ja Luoteis-Venäjällä.

Varautuminen brexitiin on Raisiolle erityisen tärkeää, sillä Iso-Britannia on Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue. Raisio on arvioinut keskeiset brexitin toteutumisvaihtoehtoihin liittyvät riskit ja tarvittavat sopeuttamistoimenpiteet. Brexit sekä mahdolliset muutokset alihankintaketjussa ja lisensoinnissa altistavat erityisesti Benecol-liiketoiminnan saatavuus-, hinta-, valuutta- ja markkinariskeille, jotka saattavat johtaa uudelleenjärjestelyihin toimitusketjun ja liiketoiminnan kannattavuuden turvaamiseksi.

Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat Raision liikevaihtoon ja -tulokseen suoraan ja välillisesti. Ne saattavat vaikuttaa myös Raision tuotantolaitosten käyttöasteisiin kysynnän muutosten myötä. Raision toiminnan kannalta keskeisten valuuttojen muutokset vaikuttavat konsernin tytäryhtiöiden tuloksiin pääasiassa Benecol-liiketoiminnan ostojen myötä. Venäjän ruplan ulkoisen arvon vaihtelu vaikuttaa sekä kalanrehujen että hiutaletuotteiden vientiin.

Raision raportoituun liikevaihtoon ja -tulokseen vaikuttavat myös valuuttakonversiot. Erityisesti Ison-Britannian punnan arvon muutoksilla on valuuttakonversion myötä merkittävä vaikutus, sillä huomattava osa Raision liikevaihdosta ja -tuloksesta kertyy Isossa-Britanniassa sijaitsevasta tytäryhtiöstä.

Liiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden varmistamiseksi Raisio saattaa toteuttaa yritysjärjestelyjä, merkittäviä investointeja ja/tai muita hankkeita, jotka saattavat aiheuttaa merkittäviä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

NÄKYMÄT 2019

Konsernin näkymät ovat muuttumattomat. Vuonna 2019 Raisio arvioi jatkuvien toimintojen liikevaihdon kasvavan (2018: 228,2 miljoonaa euroa) ja vertailukelpoisen liiketuloksen olevan yli 10 prosenttia liikevaihdosta.

Raisio jatkaa investointeja brändeihin, tutkimukseen ja kehitykseen sekä omaan tuotantoon yhtiön tärkeimmissä tuotekategorioiden.

Raisiossa 8. toukokuuta 2019
Raisio Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, p. 050 537 3883
talousjohtaja Toni Rannikko, p. 040 078 8812
viestintä- ja IR-päällikkö Heidi Hirvonen, p. 050 567 3060

Toimitusjohtajan englanninkielinen video on katsottavissa Raision verkkosivuilla osoitteessa www.raisio.com.

Raision taloudelliset julkaisut 2019

- tammi-kesäkuun puolivuositarkastus julkistetaan 7.8.2019
- tammi-syyskuun osavuositarkastus julkistetaan 6.11.2019

Osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

TAULUKKO-OSA
KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	49,9	49,7	228,2
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-35,1	-33,3	-161,0
Bruttokate	14,8	16,4	67,3
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut	-9,8	-12,1	-50,7
Liiketulos	5,0	4,4	16,6
Rahoitustuotot	0,7	0,5	1,4
Rahoituskulut	-0,4	-0,4	-2,2
Tulos ennen veroja	5,3	4,5	15,7
Tuloverot	-1,1	-1,1	-3,7
Tilikauden tulos	4,1	3,4	12,1
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille	4,1	3,4	12,1
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (€)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,03	0,02	0,08
Laimennettu osakekohtainen tulos	0,03	0,02	0,08

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Tilikauden tulos	4,1	3,4	12,1
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutos	0,4	0,2	0,1
Verovaikutus	-0,1	0,0	0,0
Erät jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojauksen arvon muutos	-0,3	-1,0	0,0
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	4,7	1,2	-1,3
Verovaikutus	0,1	0,2	0,0
Tilikauden laaja tulos	9,0	4,0	10,8
Laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille	9,0	4,0	10,8
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-

KONSERNIN TASE (M€)

VARAT	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	34,2	43,4	33,3
Liikearvo	48,1	47,1	46,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	38,0	35,1	35,1
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2,7	2,3	2,2
Laskennalliset verosaamiset	2,3	2,5	2,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä	125,2	130,3	118,9
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	39,4	30,4	34,9
Myynti- ja muut saamiset	27,5	28,7	28,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	87,2	3,2	89,3
Rahat ja pankkisaamiset	57,2	141,3	53,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	211,4	203,6	205,5
Myytävässä olevat pitkäaikaiset varat	-	30,2	-
Varat	336,6	364,2	324,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	27,8	27,8	27,8
Omat osakkeet	-19,8	-19,8	-19,8
Muu emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	240,7	235,1	256,8
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	248,7	243,0	264,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	-	-
Oma pääoma yhteensä	248,7	243,0	264,8
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	4,2	5,3	4,0
Varaukset	1,2	1,1	1,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	0,9	22,9	0,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6,2	29,4	5,2
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	57,9	59,8	31,4
Johdannaissopimukset	0,0	1,1	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23,8	23,0	22,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	81,6	83,9	54,4
Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	-	7,9	-
Velat yhteensä	87,8	121,2	59,6
Oma pääoma ja velat	336,6	364,2	324,4

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (M€)

	Osake- pää- oma	Yli- kurssi rahas- to	Vara- rahas- to	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahas- tot	Omat osak- keet	Muun- to- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pää- oma yhteen- sä
Oma pääoma 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	175,8	264,0	0,0	264,0
Uuden IFRS 2 standardin vaikutus	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	-	0,7
Oikaistu avaava tase 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	176,5	264,7	0,0	264,7
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	4,6	4,6	-	4,6
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutos	-	-	-	-	0,2	-	-	-	0,2	-	0,2
Rahavirran suojausten arvon muutos	-	-	-	-	-1,0	-	-	-	-1,0	-	-1,0
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	1,2	-	1,2	-	1,2
Verovaihtus	-	-	-	-	0,2	-	-	-	0,2	-	0,2
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,0	1,2	4,6	5,1	0,0	5,1
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,7	-26,7	-	-26,7
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,8	-26,8	0,0	-26,8
Oma pääoma 31.3.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-2,3	-19,8	-17,3	154,2	243,0	0,0	243,0
Oma pääoma 1.1.2019	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-19,8	177,7	264,8	0,0	264,8
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	4,1	4,1	-	4,1
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon muutos	-	-	-	-	0,4	-	-	-	0,4	-	0,4
Rahavirran suojausten arvon muutos	-	-	-	-	-0,3	-	-	-	-0,3	-	-0,3
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	4,7	-	4,7	-	4,7
Verovaihtus	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	4,7	4,1	9,0	0,0	9,0
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-25,2	-25,2	-	-25,2
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2	-	0,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,0	-25,0	0,0	-25,0
Oma pääoma 31.3.2019	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,4	-19,8	-15,2	156,9	248,7	0,0	248,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tulos ennen veroja	5,3	4,5	15,7
Oikaisut:			
Suunnitelman mukaiset poistot	1,6	1,4	5,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,3	-0,1	0,8
Muut oikaisut	0,2	-0,1	7,7
Oikaisut yhteensä	1,5	1,2	14,2
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	6,8	5,7	29,9
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) vähennys (+)	1,4	1,2	1,3
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-4,4	-7,2	-11,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	1,8	1,4	-0,1
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-1,1	-4,6	-10,6
Liiketoim. rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	5,6	1,0	19,4
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-0,2	-0,4	-1,9
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,2	0,1	0,2
Saadut korot ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta	0,1	0,5	0,7
Muut rahoituserät, netto	0,3	0,0	0,0
Maksetut välittömät verot	-1,5	-2,1	-6,8
Liiketoiminnan rahavirta	4,5	-0,8	11,5
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Aineellisten hyödykkeiden hankinta	-2,1	-0,9	-5,2
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-0,1	-0,4	-0,9
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	1,2
Investoinnit arvopapereihin	0,0	-	-
Investointien rahavirta	-2,2	-1,2	-4,9
Rahavirta investointien jälkeen	2,3	-2,0	6,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Muut rahoituserät, netto	-	-	0,0
Vuokravelkojen maksut	-0,2	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-	-	-22,9
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot ja muu voitonjako	-	-	-26,6
Rahoituksen rahavirta	-0,2	0,0	-49,4
RAHAVAROJEN MUUTOS	2,1	-2,0	-42,8
Rahavarat tilikauden alussa	142,1	151,0	151,0
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	1,5	-0,1	-0,7
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	0,0	0,0	0,0
Myydyn naudanrehut liiketoiminnan vaikutus	-1,4	-4,5	34,7
Rahavarat tilikauden lopussa	144,2	144,3	142,1

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet ja lukujen esittäminen

Raisio Oyj:n osavuositiedot tammi-maaliskuulta 2019 on laadittu IAS 34, Osavuositiedot -standardin mukaisesti. Raisio Oyj on noudattanut osavuositiedon laadinnassa samoja laskentaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2018 lukuun ottamatta 2019 voimaan tulleita Raisio Oyj:tä koskevia standardimuutoksia ja -tulkintoja. Näistä on kerrottu kohdassa ”Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset”.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää, että johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat arvioista.

Johdon harkintaa edellyttävissä laadintaperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut muita merkittäviä muutoksia vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna kuin IFRS 16 -standardin käyttöönoton osalta. Merkittävimmät osa-alueet, joissa johto on käyttänyt harkintaa IFRS 16 -standardia sovellettaessa liittyvät diskonttokorkokannan ja toistaisesti voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-ajan pituuden määrittämiseen.

Osavuositiedot esitetään miljoonina euroina.

Uusien ja uudistettujen standardien ja tulkintojen vaikutukset

Raisio-konserni on ottanut käyttöön International Accounting Standards Boardin (IASB) julkistaman, IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2019. Uusi standardi korvasi IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:n seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset merkitään taseeseen pois lukien standardin sisältämät kaksi helpotusta koskien lyhytaikaisia enintään 12 kuukauden sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä sopimuksia. Luokittelu operatiivisiin ja rahoitusleasing-sopimuksiin poistui. Vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja.

Raisio-konsernin taseeseen kirjattiin uusia käyttöoikeusomaisuuseriä ja rahoitusvelkoja, jotka liittyvät varasto- ja liikehuoneistotiloja sekä autoja koskeviin vuokrasopimuksiin. Konserni kirjaa käyttöoikeusomaisuuseristä poistot ja vuokrasopimusvelasta korkokulua aiemmin lineaarisesti kirjattujen vuokratulujen sijaan.

Vuokralle antajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin IAS 17 -standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Raisio-konsernilla ei ole merkittäviä sopimuksia vuokralle antajana.

Raisio-konserni sovelsi IFRS 16 -standardiin sisältyvää ”yksinkertaistettua menetelmää” siirtymässä. Taseeseen kirjattavat käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka ovat yhtä suuret siirtymähetkellä, jolloin mitään oikaisukirjauksia ei tullut avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin eikä vertailutietoja oikaistu. Raisio-konserni sovelsi molempia yllä mainittuja IFRS 16 -standardin helpotuksia eikä kirjannut näiden sopimusten osalta käyttöoikeusomaisuuseriä eikä vuokrasopimusvelkoja taseeseen. Lisäksi konserni hyödynsi käytännön apukeinoa, joka mahdollisti jälkiviisauden käytön vuokra-ajan määrittämisessä, jos sopimukseen sisältyi jatkamis- tai päättämisoitoita.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen (M€)

	Tase 31.12.2018	Oikaisu	Avaava tase 1.1.2019
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	35,1	1,8	36,9
Yhteensä	35,1	1,8	36,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	264,8	-	264,8
Oma pääoma yhteensä	264,8	-	264,8
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	0,0	1,0	1,0
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	0,0	0,8	0,8
Yhteensä	0,0	1,8	1,8

Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat (M€)

	1.1.2019
Käyttöoikeusomaisuuserät, varasto- ja liikehuoneistotila	1,1
Käyttöoikeusomaisuuserät, autot ja koneet	0,7
Käyttöoikeusomaisuuserät, yhteensä	1,8
Vuokrasopimusvelka, pitkäaikainen	1,0
Vuokrasopimusvelka, lyhytaikainen	0,8
Vuokrasopimusvelka yhteensä	1,8

Alla olevassa taulukossa on esitetty tilinpäätöksessä 2018 IAS 17:ää sovellettaessa esitetyt operatiivisista vuokrasopimuksista johtuvat vuokravelvoitteet ja 1.1.2019 taseeseen merkittyjen vuokrasopimusvelkojen välinen täsmäytyslaskelma. Taseeseen merkittyjen vuokrasopimusvelkojen määrittämisessä on käytetty konsernin lainan korkoa. Korko oli 1,2 prosenttia.

Vuokrasopimusvelkojen täsmäytyslaskelma (M€)

	1.1.2019
31.12.2018 liitetiedoissa esitetyt operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät velvoitteet	1,9
Diskontattuna konsernin lainan korolla 1,2 %	-0,1
Tasaerinä kuluksi kirjattava arvoltaan vähäiset vuokrasopimukset	-0,1
1.1.2019 kirjattu IFRS 16-vuokrasopimusvelka	1,8

Raisio-konsernin konsernitalinpäätökseen IFRS 16 -standardin käyttöönotolla ei ole olennaista vaikutusta.

IFRS 16 -standardin käyttöönotto paransi ensimmäisen kvartaalin liikutulosta vähän. Aiemman IAS 17 -kirjauskäytännön mukaan kirjattavan vuokratulon sijasta tuloslaskelmaan on kirjattu käyttöoikeuserästä poisto ja vuokrasopimusvelasta rahoituskuluissa esitettävä korkokulu. Uuden standardin käyttöönotto vaikutti myös rahavirtalaskelman esitystapaan, kun IFRS 16 -standardin mukaan vuokrasopimusvelan maksut esitetään rahoitustoiminnan rahavirrassa ja niihin liittyvä korkokulu liiketoiminnan rahavirrassa. Aikaisemmin leasingmaksut esitettiin täysimääräisinä liiketoiminnan rahavirrassa ennen rahoituseriä ja veroja. Muutos paransi 0,2 miljoonaa euroa liiketoiminnan rahavirtaa.

Muilla standardimuutoksilla ja uusilla IFRS-tulkinnolla, jotka on otettu käyttöön 1.1.2019 alkaen, ei ole vaikutusta Raisio-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnot

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevilla julkaistuilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Raisio-konsernin tilinpäätökseen.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Raisio Oyj esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista tulosta ja asemaa sekä rahavirtoja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja lisätäkseen ymmärrystä yhtiön tuloksen muodostumisesta ja taloudellisesta asemasta.

Vaihtoehtoinen tunnusluku on johdettu IFRS-tilinpäätöksestä. Hallituksen toimintakertomuksessa, tilinpäätöstiedotteessa sekä puoli- ja osavuositiedotteissa voidaan esittää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja laskea vaihtoehtoisia tunnuslukuja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä on tuotto tai kulu, joka syntyy kerran tai harvoin tapahtuvan asian seurauksena. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä on esitetty merkittävät yrityskauppoihin ja liiketoiminnan laajentamiseen liittyvät ulkopuolisten asiantuntijoiden kulut, liiketoiminnan uudelleenjärjestämiseen liittyvät kulut ja omaisuuden arvonalentumisiin liittyvät kulut ja niiden mahdolliset palauttamiset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on kirjattu tuloslaskelmaan aiheuttamisperiaatteensa mukaiseen tuotto- tai kuluryhmään. Johto käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja liiketoiminnan kehityksen, kannattavuuden sekä taloudellisen aseman seurantaan ja analysointiin.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Loppuvuonna 2018 julkistetun uuden strategian toteuttamiseksi Raisio uudisti vuoden 2019 alusta liiketoimintarakenteensa, minkä johdosta myös raportoitavat segmentit muuttuivat. Raisio-konsernin uudet raportoitavat segmentit, jotka raportoidaan tammi-maaliskuun 2019 osavuositiedotteesta alkaen ovat: Terveelliset elintarvikkeet, Terveelliset ainesosat ja Muut toiminnot.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti keskittyy kuluttajabrändeihin markkina-alueenaan Eurooppa. Terveelliset elintarvikkeet -segmentti muodostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois-Eurooppa, Keski- ja Itä-Eurooppa sekä Länsi-Eurooppa (aiemmin Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa ja Muu maailma).

Terveelliset ainesosat -segmentti sisältää kalanrehujen ja Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin sekä viljapohjaisten elintarvikkeiden ja niiden ainesosien myynnin teollisuudelle ja suurkeittiöille. Myös tuotanto, hankinta ja toimitusketju raportoidaan osana Terveelliset ainesosat -segmenttiä. Terveelliset ainesosat -segmentin operaatiot-yksikön Raision ja Nokian tuotantolaitokset valmistavat Terveelliset elintarvikkeet -yksikölle kuluttajatuotteita. Välitystuotteet Terveelliset elintarvikkeet -yksikkö ostaa suoraan alihankkijoilta.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta. Segmenttiraportoinnin osalta aikaisempien kausien luvut on oikaistu oleellisin osin.

Tuotot segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Terveelliset elintarvikkeet			
Länsi-Eurooppa	16,5	16,7	66,4
Pohjois-Eurooppa	12,5	12,5	49,4
Itä- ja Keski-Eurooppa	5,7	5,9	21,8
Terveelliset elintarvikkeet yhteensä	34,7	35,1	137,7
Terveelliset ainesosat	21,8	21,3	116,6
Muut toiminnot	0,4	0,4	1,5
Segmenttien välinen myynti	-7,0	-7,1	-27,5
Liikevaihto yhteensä	49,9	49,7	228,2

Liiketulos segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Terveelliset elintarvikkeet	4,0	4,8	17,1
Terveelliset ainesosat	1,3	2,4	12,9
Muut toiminnot	-0,3	-2,8	-13,5
Liiketulos yhteensä	5,0	4,4	16,6

Nettovarallisuus segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Terveelliset elintarvikkeet	86,4	85,2	85,1
Terveelliset ainesosat	53,2	44,5	48,5
Muut toiminnot ja kohdistamattomat erät	109,1	113,2	131,2
Nettovarallisuus yhteensä	248,7	243,0	264,8

Investoinnit segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Terveelliset elintarvikkeet	0,0	0,1	0,3
Terveelliset ainesosat	2,2	0,5	4,3
Muut toiminnot	0,2	0,3	1,0
Investoinnit yhteensä	2,4	0,9	5,6

MYyntITUOTOT
Tuotot maittain, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Suomi	19,5	17,4	86,1
Iso-Britannia	14,2	16,8	61,5
Muut	16,2	15,5	80,6
Liikevaihto yhteensä	49,9	49,7	228,2

Liikevaihto ryhmittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Tuotteiden myynti	49,5	49,3	226,3
Palveluiden myynti	0,3	0,3	1,3
Rojaltituotot	0,1	0,2	0,7
Liikevaihto yhteensä	49,9	49,7	228,2

HANKITUT LIIKETOIMINNOT, LOPETETUT TOIMINNOT JA MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT
Hankitut liiketoiminnot

Kaudella 1.1. - 31.3.2019 ja vuonna 2018 ei ollut hankittuja liiketoimintoja.

Lopetetut toiminnot

Raisio julkisti 4.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen naudanrehuliiketoimintansa myynnistä Lantmännen Agro Oy:lle. Rasion naudanrehuliiketoiminta siirtyi 1.11.2018 uudelle omistajalle, Lantmännen Agro Oy:lle. Samassa yhteydessä Raisio luopui osakkuusyhtiöstään Vihervakka Oy:stä.

Naudanrehuliiketoiminta raportoitiin lopetettuna toimintona vuoden 2018 tilinpäätöksessä.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta.

Tuloslaskelma, lopetetut toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
	Naudanrehut	Naudanrehut	Naudanrehut
Liikevaihto	-	18,1	57,6
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-	-15,2	-49,3
Bruttokate	-	2,9	8,4
Liiketoiminnan tuotot ja kulut, netto	-	-1,5	-4,6
Liiketulos	-	1,4	3,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-	-	-
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	0,1	0,1
Tulos ennen veroja	-	1,5	3,8
Tuloverot	-	-0,3	-0,8
Lopetettujen toimintojen tulos verojen jälkeen	-	1,2	3,1
Tulos lopetettujen toimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	-	-	12,7
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-	1,2	15,7
Lopetettujen toimintojen verot			
Vero lopetettujen toimintojen tuloksesta	-	-0,3	-0,8
Vero lopetettujen toimintojen luovutuksesta	-	-	0,2
Lopetettujen toimintojen verot yhteensä	-	-0,3	-0,6
Lopetettujen toimintojen tulos/osake	-	0,01	0,10

Rahavirrat, lopetetut toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
	Naudanrehut	Naudanrehut	Naudanrehut
Liiketoiminnan rahavirrat	-	-4,3	-1,0
Investointien rahavirrat	-1,4	-0,2	31,2
Rahoituksen rahavirrat	-	-	4,5
Rahavirrat yhteensä	-	-4,5	34,7

Lopetetun naudanrehuliiketoiminnan vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan 31.3.2018, (M€)

	31.3.2018
Pitkäaikaiset varat	15,2
Vaihto-omaisuus	8,9
Lyhytaikaiset saamiset	6,1
Varat yhteensä	30,2
Lyhytaikainen vieraspääoma	7,9
Velat yhteensä	7,9
Lopetetun toiminnon nettovarallisuus	22,3

Lopetetun naudanrehuliiketoiminnan vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan 31.12.2018, (M€)

	31.12.2018
Pitkäaikaiset varat	15,7
Vaihto-omaisuus	7,9
Lyhytaikaiset saamiset	5,2
Lainasaamiset (cash pool)	-4,5
Rahavarat	-
Varat yhteensä	24,3
Lyhytaikainen vieras pääoma	7,3
Velat yhteensä	7,3
Myyty nettovarallisuus	17,0
Kertyneet muuntoerot	-
Myydyn liiketoiminnan luovutusvoitto/-tappio sisältäen kertyneet muuntoerot	13,2
Myyntille kohdistetut kaupan kulut	-0,8
Tulosvaikutus liikutukseen	12,5
Velaton kauppahinta	34,0
Muut korottomat nettovelkaan liittyvät erät	-0,7
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	4,5
Osakkeiden kauppahinta	30,2
Osakkeiden kauppahinta	30,2
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	-4,5
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	34,7
Myyntin rahavirta kuluineen	34,7
Rahavirtalaskelmassa	
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	34,7
Investointien rahavirta	-0,4
Investointien rahavirta, alv velka	1,4
Liiketoiminnan rahavirta	-1,0
Myyntin rahavirtavaikutus yhteensä ja lainasaamisten takaisinmaksut	34,7

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Hankintameno tilikauden alussa	272,6	310,7	310,7
Muuntoerot	0,1	0,0	-0,2
Lisäykset	4,1	0,7	5,0
Vähennykset	0,0	0,0	-42,9
Myytäväinä olevat toiminnot	-	-87,6	-
Hankintameno tilikauden lopussa	276,9	223,8	272,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa	237,5	260,6	260,6
Muuntoerot	0,1	0,0	-0,2
Vähennykset ja siirrot	0,0	0,0	-27,5
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	1,2	1,5	4,6
Myytäväinä olevat toiminnot	-	-73,3	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	238,9	188,7	237,5
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	38,0	35,1	35,1

VARAUKSET (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Tilikauden alussa	1,1	1,1	1,1
Varausten lisäykset	0,0	0,0	0,0
Käytetyt varaukset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	1,2	1,1	1,1

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,0	0,0	0,2
Ostot johtoon kuuluville avainhenkilöiltä	0,3	0,1	0,8
Saamiset johtoon kuuluville avainhenkilöiltä	0,0	0,0	0,0
Velat johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,0	0,0	0,0

VASTUUSITOUMUKSET (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut			
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset			
Vähimmäisvuokravastuut	0,1	1,3	1,9
Muut vastuut	5,5	2,9	2,5
Takausvastuut konserniyhtiöiden sitoumuksista	26,3	33,1	26,3
Sitoutuminen investointimaksuihin	4,2	1,0	2,3

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttatermiinit	83,8	72,5	71,7

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT (M€)

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

	Kirjanpito- arvo 31.3.2019	Käypä arvo 31.3.2019	Kirjanpito- arvo 31.12.2018	Käypä arvo 31.12.2018
Rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	2,7	2,7	2,2	2,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	26,1	26,1	26,8	26,8
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	87,0	87,0	89,0	89,0
Rahavarat	57,2	57,2	53,1	53,1
Johdannaiset *)	0,2	0,2	0,3	0,3
Rahoitusvelat				
Pankkilainat	22,9	23,0	22,9	23,1
Vuokrasopimusvelka	1,7	1,7	0,1	0,1
Ostovelat ja muut velat	25,4	25,4	23,6	23,6
Johdannaiset *)	0,2	0,2	0,0	0,0

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi oman pääoman ehtoiset sijoitukset. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen markkinahinnoittelun palvelutuottajan antamia arvostuksia. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

RAHAVIRTALASKELMAAN LIITTYVÄT TÄSMÄYTYSLASKELMAT
Liiketoimintojen rahavirtojen muut oikaisut, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden arvonalentumiset	-	-	8,7
Vaihto-omaisuuden arvonalentumiset	-	-	-
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustappiot / voitot	-	-	-
Käyttöomaisuus myyntivoitot ja -tappiot	0,0	-	-1,2
Osakepalkkiokulut	0,2	0,1	0,1
Muut	0,0	0,0	0,0
Muu oikaisu yhteensä rahavirtalaskelmalla	0,2	0,1	7,7

Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa.

Investoinnin rahavirran käyttöomaisuuden hankinnat ja luovutukset, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Käyttöomaisuushankinnat yhteensä	-2,3	-0,9	-5,6
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista (ostovelkojen muutos)	0,1	-0,3	-0,5
Vuokrasopimusvelalla tai muulla korottomalla velalla rahoitetut investoinnit	-0,2	0,0	0,0
Käyttöomaisuushankinnoista kassamaksuilla rahoitetut	-2,5	-1,2	-6,1
Käyttöomaisuuden luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa	0,0	0,0	1,2
Poistuneen omaisuuden tasearvo	0,0	0,0	0,1
Käyttöomaisuusmyynneistä saatu vastike rahavirtalaskelmalla	0,0	0,0	1,2

Myytujen tytäryritysten nettovarot, lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018
Luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa ilman myynnille kohdistettuja kuluja	34,7
Pitkäaikaiset varat	15,7
Vaihto-omaisuus	7,9
Saamiset	5,2
Rahavarat sis. lainasaamiset (group cash pool)	-4,5
Pitkäaikainen vieraspääoma	-
Lyhytaikainen vieras pääoma	7,3
Myyty nettovarallisuus yhteensä	17,0
Myyntihinta	30,2
Luovutustulot rahavirtalaskelmalla oikaistuna luovutushetken rahoilla	34,7

Täsmäytyslaskelma rahoitustoimintaan liittyvistä veloista (M€)

	31.12.2018	Rahavirrat	Ei rahavirtavaikutteiset muutokset			31.3.2019
			IFRS 16	Kurssi- muutokset	Käyvän arvon muutokset	
Pitkäaikaiset velat	22,9	0,0	-	-	0,0	22,9
Vuokrasopimusvelat	0,1	-0,2	1,8	0,0		1,7
Pitkäaikaisten velkojen suojaamiseen käytetyt varat / velat netto	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	23,0	-0,2	-	-	0,0	24,6

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYSLASKELMAT (M€)
Vertailukelpoiseen liiketulokseen vaikuttavat erät, jatkuvat toiminnot

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Vertailukelpoinen liiketulos	5,0	6,3	25,6
+ Myyntivoitot	-	-	1,2
- Luovutustappiot	-	-	-
- Arvonalentumiset aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-	-	-8,7
- Arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-	-
+/- Rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-1,9	-1,4
+/- Muut erät	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	0,0	-1,9	-9,0
Liiketulos	5,0	4,4	16,6

Vertailukelpoiseen käyttökateeseen vaikuttavat erät, täsmäytys liiketulokseen, jatkuvat toiminnot

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Vertailukelpoinen käyttökate	6,6	7,7	31,3
+/- Poistot ja arvonalentumiset	-	-	8,7
+/- Liiketulokseen vaikuttavat erät	-	-1,9	-9,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	0,0	-1,9	-0,3
Käyttökate	6,6	5,8	31,0
+/- Arvonalentumiset	-	0,0	-8,8
+/- Poistot	-1,6	-1,4	-5,6
Liiketulos	5,0	4,4	16,6

JATKUVIEN LIIKETOIMINTOJEN TULOS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (M€)

	1-3/ 2019	10-12/ 2018	7-9/ 2018	4-6/ 2018	1-3/ 2018
Liikevaihto yksiköittäin					
Terveelliset elintarvikkeet	34,7	35,4	33,6	33,7	35,1
Terveelliset ainesosat	21,8	27,0	35,9	32,3	21,3
Muut toiminnot	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Toimialaryhmien väliset	-7,0	-7,1	-6,7	-6,6	-7,1
Liikevaihto yhteensä	49,9	55,6	63,1	59,7	49,7
Liiketulos yksiköittäin					
Terveelliset elintarvikkeet	4,0	4,7	3,9	3,8	4,8
Terveelliset ainesosat	1,3	2,8	4,4	3,3	2,4
Muut toiminnot	-0,3	-9,6	-0,5	-0,6	-2,8
Liiketulos yhteensä	5,0	-2,1	7,8	6,5	4,4
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	0,3	-0,7	-0,1	-0,1	0,1
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-	-	-	-	-
Tulos ennen veroja	5,3	-2,8	7,6	6,4	4,5
Tuloverot	-1,1	0,5	-1,7	-1,4	-1,1
Konsernin tulos	4,1	-2,3	5,9	5,0	3,4

TUNNUSLUKUJA

Tunnusluvut on laskettu jatkuvista toiminnoista.

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Liikevaihto, M€	49,9	49,7	228,2
Liikevaihdon muutos, %	0,4	-4,1	-2,7
Käyttökate, M€	6,6	5,8	31,0
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	6,6	7,7	31,3
Poistot ja arvonalennukset, M€	1,6	1,4	14,4
Liiketulos, M€	5,0	4,4	16,6
% liikevaihdosta	10,0	8,8	7,3
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	5,0	6,3	25,6
% liikevaihdosta	10,0	12,6	11,2
Tulos ennen veroja, M€	5,3	4,5	15,7
% liikevaihdosta	10,5	9,0	6,9
Oman pääoman tuotto, %	6,4	5,4	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,0	9,9*	8,1
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto, %	10,0	12,9	12,3
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	24,6	45,9	23,0
Korollinen nettorahoitusvelka kauden lopussa, M€	-119,6	-98,4	-119,2
Omavaraisuusaste, %	74,3	66,8	81,7
Nettovelkaantumisaste, %	-48,1	-40,5	-45,0
Investoinnit, M€	2,4	0,9	5,6
% liikevaihdosta	4,8	1,8	2,4
Tutkimus- ja tuotekehityskulut, M€	1,0	0,6	2,9
% liikevaihdosta	2,0	1,2	1,2
Henkilöstö keskimäärin	321	337	335
Tulos per osake, €	0,03	0,02	0,08
Vertailukelpoinen tulos per osake, €	0,03	0,03	0,12
Liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen, M€	4,5	-0,8	11,5
Liiketoiminnan rahavirta rahoituserien ja verojen jälkeen per osake, €	0,03	0,00	0,07
Oma pääoma per osake, €	1,58	1,54	1,68
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1000 kpl			
Vaihto-osakkeet	125 772	125 173	125 413
Kantaosakkeet	31 570	32 146	31 917
Yhteensä	157 341	157 319	157 329
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1000 kpl			
Vaihto-osakkeet	125 778	125 345	125 763
Kantaosakkeet	31 563	31 974	31 578
Yhteensä	157 341	157 319	157 341
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa, M€			
Vaihto-osakkeet	332,8	453,7	294,9
Kantaosakkeet	77,9	115,1	73,3
Yhteensä	410,6	568,9	368,2
Osakkeen kurssi kauden lopussa			
Vaihto-osakkeet	2,50	3,62	2,35
Kantaosakkeet	2,45	3,60	2,32

* sisältää myös lopetetut toiminnot

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Osakekohtainen tulos kuvaa yrityksen tuloksen yhtä osaketta kohden.	

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen kaavat

Liiketulos	IFRS-konsermituloslaskelmassa esitetty tulos ennen tuloveroja, rahoitustuottoja ja-kuluja.
Liiketulos kuvaa operatiivisen toiminnan taloudellista kannattavuutta ja sen kehitystä.	

Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos kuvaa operatiivisen toiminnan taloudellista kannattavuutta ja sen kehitystä ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.	

Liiketulos, %	$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Tunnusluku kuvaa liiketuloksen suhdetta liikevaihtoon.	

Vertailukelpoinen liiketulos, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{\text{Vertailukelpoinen liikevaihto}} \times 100$
Tunnusluku kuvaa vertailukelpoisen liiketuloksen suhdetta liikevaihtoon ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.	

Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos + poistot ja arvonalennukset
Käyttökate kuvaa liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja tuloveroja. Käyttökate on tärkeä tunnusluku kuvatessaan kuinka paljon liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään toiminnan kulut.	

Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät + poistot ja arvonalennukset
Vertailukelpoinen Käyttökate kuvaa liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja tuloveroja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.	

Tulos ennen veroja	IFRS-konsernilaskelmassa esitetty tulos ennen tuloveroja
--------------------	--

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto mittaa tilikauden tulosta suhteutettuna omaan pääomaan. Tunnusluku kuvaa konsernin kykyä tehdä tuottoa omistajien sijoittamilla varoilla.	

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROIC)	$\frac{\text{Tilikauden tulos verojen jälkeen}}{\text{Operatiivinen kassa* + nettokäyttöpääoma} + \text{pitkäaikaiset varat}} \times 100$
	(*Operatiivinen kassa 4% liikevaihdosta)
Sijoitetun pääoman tuotto (ROIC) on kannattavuus- tai tehokkuusaste, joka mittaa, kuinka paljon sijoittajat yrityksessä ansaitsevat sijoitetusta pääomasta.	

Omavaraisuusaste, %	Oma pääoma	x 100
	Taseen loppusumma - saadut ennakot	
Omavaraisuusaste on rahoitusrakenteen tunnusluku, joka kertoo oman pääoman osuuden toimintaan sitoutuneesta pääomasta. Tunnusluku kuvaa konsernin rahoitusrakennetta.		
Nettokäyttöpääoma	Myyntisaatavat ja muut saamiset + vaihto-omaisuus	
	- ostovelat - muut velat	
Nettokäyttöpääoma mittaa yrityksen juoksevaan toimintaan sitoutuvan rahoituksen määrää ja siten myös pääoman käytön tehokkuutta.		
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon	
	tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat	
Korolliset nettorahoitusvelat mittaa konsernin nettorahoitusvelkaa.		
Nettovelkaantumisaste, %	Korolliset rahoitusvelat	x 100
	Oma pääoma	
Velkaantumisaste kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittaman oman pääoman ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhde. Korkea velkaantumisaste on riski-tekijä, joka saattaa rajoittaa yhtiön kasvumahdollisuuksia ja kaventaa sen taloudellista liikkumavaraa.		
Vertailukelpoinen tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos	
	+/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä	
Osakekohtainen tulos kuvaa yrityksen tuloksen yhtä osaketta kohden ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.		
Liiketoiminnan rahavirta per osake	Liiketoiminnan rahavirta	
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä	
Tunnusluku kuvaa yrityksen liiketoiminnan rahavirran yhtä osaketta kohden.		
Oma pääoma per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	
	Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa	
Osakekohtainen oma pääoma kuvaa yrityksen oman pääoman yhtä osaketta kohden.		
Investoinnit	Pitkäaikaisten aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinta	
	bruttomääräisenä	
Investoinnit kuvaa kokonaisinvestointien määrää.		
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi	
	x osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita	
Tunnusluku kuvaa konsernin osakekannan arvoa osakemarkkinoilla.		